

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Honorati Fabri, Societatis Jesu Theologi,
Apologeticus Doctrinæ Moralis Eiusdem Societatis**

Fabri, Honoré

Coloniæ Agrippinæ, MDCLXXII

Decretum Alexandri Papæ VII. de literis Montaltii &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94565](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94565)

verò septima mensis Novembris retroscripta licera sub plumbo expedita, affixa fuerunt ad Valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, Cancellaria Apostolica, ac aliis locis solitis, & consuetis Vrbi, per me Petrum Paulum de Graffis Apostolicum Curforem.

Pro Magistro Curforum Jacobus Cornelius Curfor.

DECRETUM
SANCTISSIMI D.N.
ALEXANDRI
PAPÆ VII.

Feria v. Die 6 Septembris, 1657.

In Congregatione generali sanctæ Romanæ, & Vniuersalis Inquisitionis habita in Palatio Apostolico apud sanctam Mariam Maiorem, coram Sanctiss. D. N. ALEXANDRO, Divina Providentia Papa VII ac Eminentissimis, & Reverendissimis DD. S. R. E. Cardinalibus in universa Republica Christiana contra hæreticam pravitatem Inquisitoribus generalibus, à sancta Sede Apostolica specialiter deputatis.

SANCTISS. D. N. ALEXANDER Papa VII. præfenti Decreto prohibet, & damnat libros infra-scriptos, eosque pro damnatis, & prohibitis haberi voluit sub pœnis, & censuris, in sacro Concilio Tridentino, & in Indice librorum prohibitorum contentis, aliisque arbitrio Sanctitatis suæ infligendis.

ELENCHUS LIBRORUM.

Decem & octo Epistolæ Gallico idiomate conscriptæ, quarum prior inscribitur:

Lettre écrite à un Provincial par un de ses amis sur le sujet des disputes presentes de la Sorbonne, de Paris ce 2. Janvier, 1656. incipit: Monsieur nous estions bien abusés.

1. Seconde lettre, &c. de Paris ce 29. Janvier 1656. incipit: Monsieur, comme je sermois, &c.

2. Troisième lettre, &c. de Paris ce 9. Fevrier, 1656. incipit: Monsieur, je viens de recevoir, &c.

3. Quatrième lettre, &c. de Paris le 25. Fevrier, 1656. incipit: Monsieur, il n'est rien tel, que, &c.

4. Cinquième lettre, &c. de Paris le 20. Mars 1656. incipit: Monsieur, Voicy ce que je vous ay promis, &c.

5. Sixième lettre de Paris ce 10. Avril 1656. incipit: Monsieur, le vous ay dit, &c.

6. Septième lettre, &c. de Paris ce 25. Avril, 1656. incipit: Monsieur, Apres, avoir appaisé, &c.

7. Huitième lettre, &c. de Paris ce 28. Mai 1656. incipit: Monsieur, Vous ne pensez pas, que personne, &c.

8. Neuvième lettre, &c. de Paris ce 3. Juillet 1656. incipit: Monsieur, le ne vous feray pas plus, &c.

9. Dixième lettre, &c. de Paris ce 2. Aoust, 1656. incipit: Monsieur, Ce n'est pas encor icy, &c.

10. Onzième lettre écrite par l'Auteur des lettres an

Provincial, aux Reverends Peres Jesuites, du 18. d'Aoust 1656. incipit: Mes Reverends Peres, J'ay veu les lettres, que vous, &c.

11. Douzième lettre, &c. du 9. Septembre 1656. incipit: Mes Reverends Peres, l'estois prest à vous écrire, &c.

12. Treizième lettre, &c. du 30. Septembre 1656. incipit: Mes Reverends Peres, je viens de voir vostre dernier escript, &c.

13. Quatorzième lettre, &c. du 23. Octobre, 1656. incipit: Mes Reverends Peres, si je n'avois que répondre, &c.

14. Quinzième lettre, &c. du 25. Novembre, 1656. incipit: Mes Reverends Peres, Puisque vos impetrations, &c.

15. Seizième lettre, &c. du 4. Decembre 1656. incipit: Mes Reverends Peres. Voicy la suite de vos relations, &c.

16. Dix-septième lettre écrite par l'Auteur des lettres au Provincial, au Reverend P. Annat Jesuite, ce 23. Janvier 1657. incipit: Mon Reverend Pere, Vostre priere m'avoit, &c.

17. Dix-huitième lettre au Reverend Pere Annat Jesuite, sur la Copie imprimée à Cologne le 24. Mars 1657. incipit: Mon Reverend Pere, Il y a long-temps, que vous, &c.

Lettre d'un Advocat au Parlement à un de ses amis touchant l'Inquisition, qu'on veut établir en France à l'occasion de la nouvelle Bulle du Pape Alexandre VII. à Paris le 1. Juin, 1657. incipit: Vous croyez que vous m'avez, &c.

Antoni Araldi Doctoris, & Socii Sorbonici, opera frequentia:

Lettre de Monsieur Arnaud Docteur de Sorbonne à une personne de condition, sur ce, qui est arrivé depuis peu dans une des Paroisses de Paris, à un Seigneur de la Cour.

Seconde lettre de Monsieur Arnaud Docteur de Sorbonne, à un Duc, & Pair de France, pour servir de réponse à plusieurs écrits, qui ont été publiez contre la présente lettre, sur ce qui est arrivé à un Seigneur de la Cour d'une Paroisse de Paris.

Epistola, & scriptum ad sacram facultatem Parisiensem in Sorbona congregatam die 6. Decembris anni 1655.

Epistola, & alter Apologeticus ad sacram facultatem Parisiensem in Sorbona congregatam die 17. Januarii, anni 1656.

Epistola inscripta Viro sapientissimo Henrico Holdens, contra Facultatis Parisiensis Doctores, incipiens: Ea temporis conditione, &c.

Vera S. Thomæ de gratia sufficiente, & efficaci doctrina dilucidè explanata.

Propositiones Theologicae, de quibus hodie maxime disputatur, clarissime demonstratæ.

Tabula suffragiales de terminandis fidei libris ab Ecclesia Catholica fixæ. Authore Thoma Anglo ex Alibi Episcopo Saxone.

Tessera Jædovicius Romana evulgatio, eodem autem, &c.

Et quia circumferuntur quedam folia impressa an. 1657. quorum titulus est: Tredecim Theologorum ad examinandas quinque Propositiones ab Innocentio X. Summi Pontificis suffragia seu, ut appellant, vota, summo Pontifici pro tradita. Eadem Sanctitas sua, præcipient hoc decreto illa prohibet, & declarat, ac decernit, in eadem quam apocryphis nullam fidem esse adhibendam, nec à quocumque allegari posse vel debere. Et præterea epistolas, libellos, ac libros alios quoscumque in quibus doctrina Cornelii Jansenii Episcopi Ipresensis

FRONS

LIBRI.

Ludovici Montaltii *Litteræ Provinciales*. Audorem appellas Litterarum Provincialium: ad Provinciale verius dixisses: error in limine insultum prælagium est. Vix inito cursu, pede offensis: dum in celum Montaltium extollis, fabulosum scilicet, ut eum cum uris, draconibus & scorpionibus colloques; tu ipse in cænum devolveris. Nomen ad libitum fingis, tuoque Lectori imponis: sed fingendi affingendique artis peritissimis hominibus, qualem te esse reputo, hæc & majora licent. Omisisti alios honoris titulos, quos præfatus auctor jure ac merito sibi vendicat. Is enim est Princeps Janseianæ factionis scriba, vulgatus Portus-regalis commentariensis, cujus anilia commenta tuis auxisti; famosus scurra, & nobilis histrio, immò strenuus scurrilitatis & dicacitatis patronus ac propugnator. Ille igitur auctor est Litterarum ad Provinciale.

De Morali & Politica Jesuitarum Disciplina. Cur Jesuitarum potius, quam Theologorum alterius Ordinis? Quid enim de hoc argumento Jesuitæ scripserunt, quod aliis acceptum non referant? Sed cur Janseium omisisti, cujus hæreses impune locet? Cur Arnaldū, cujus causam agit, ac errores liberè prædicat? An illa, quæ habet de gratia sufficiente, quam explodit; deque illa, quæ ad non peccandum, imminente periculo, necessaria est, quam sæpè ac sæpius deesse fatetur; de proxima ad agendum potentia, quam risu & sibilis excipit; de inculcata ignorantia, quam culpa non liberare contendit, de auctoritate Rom. Pontificis errare nescia, quam non agnoscit; an hæc, inquam, aliæque id genus ad Theologiam non pertinent? Cur ergo *Moralis* duntaxat mentionem fecisti?

Nomen tuum deinde subnectis, si tamen alicujus nomen est: *A Willemo*, inquis, *Wendrockio Salisburgensi Theologo*, & Gallica in Latinam linguam translata & Theologicis notis illustrata. Fingamus, demus esse nomen tuum, nec enim de homine tecum disputo; licet hoc disputationis genus tibi tuisque Bajanis familiare sit, quos passim asseris, in causa quinque Propositionum, sacro tactarum fulmine, de nomine duntaxat & vocibus cum Catholicis disputare, de re verò ipsa cum iisdem convenite. Sic in Nominalium sectam adscriptus, sub Okami Principis hujus sectæ auspiciis, contra Romanum Pontificem alacrius pugnabis. Nomen assumis Teutonicum, quod in germanum Batavi sectarii affeculam, hand proorsus ineptè quadrat: Theologi Salisburgensis lauream larvæ loco adhibes; sed lauro fictitiâ tectum grünnitius prodit, & hæc laurus fulmen non arceat. Litteras illas Montaltii latinitate donasti, quamvis alioquin ex Catholica Republica proscriptas: Theologicis notis & affectis elogiis illustrasti, quantumvis Decreto Pontificio, æternis tenebris addictas, & nigro therahotatas. Theologicas notas scribis: Pseudologicas, Heterologicas scribere debuisti; Quibus, inquis, cum Jesuitarum adversus Montaltii criminationes repellantur, præcipua Theologia Moralis capita, a novorum Casuistarum corrupteli vindicantur. Montaltii crimina melius dixisses, quam

Joannes Lupus, sancta Romana & universalis Inquisitionis Not.

Propositionibus per Constitutiones Innocentii Prædecessoris, & Sanctitatis suæ damnata, editas, aut quomodolibet approbatur, vel defenditur, tam impressos, quam imprimendos quocumque modo, vel quomodolibet etiam in scriptis expressis, vel in futurum evulgandos, Sanctitas sua damnat, & prohibet, ac damnatos, & prohibitos esse voluit, mandans, ut nemo cujuscumque gradus, & conditionis existat, etiam speciali, seu speculativa auctoritate dignus, libros prædictos, aut aliquem eorum, vel serietinem, legere, aut imprimere, aut imprimere audeat, sub penis, & censuris contra hæcmodi delinquentes statutis, sed statim quicumque illos habent, vel in futurum quandocumque habuerint, eorum Ordinariis, seu Inquisitoribus sub citam penis exhibere teneantur.

Inter hæc occasione, & prætextu in lucem præterea plures libri, continentes & tractantes materiam de Auxiliis, nullâ prorsus petita, vel obtenta auctoritate hac sacra Congregatione, contra formam Decretorum Pauli V. & Urbani VIII. prædecessorum nostrorum, quæ quatenus opus sit, Sanctitas sua de novo confirmat, renovat, & inviolabiliter observari mandans, sub penis & censuris in eisdem contentis, idem illis inhiendo, dictos libros editos, & in futurum quomodolibet edendos, absque eo, quod fiat de illis specialis ratio, ipso facto, & absque alia declaratione, quælibet prohibitis haberi voluit, & decrevit.

Anno à Nativitate D. N. JESU CHRISTI millesimo sexcentesimo quinquagesimo septimo, In die decima, die verò decima quinta mensis Septembris, Pontificatus Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. Alexandri, divina providentia Papæ VII. de quo tertio, & supradictum Decretum affixum, & promulgatum fuit ad Valvas Basilicarum S. Joan. Lateraniensis, & S. Petri de Urbe, nec non ad Valvas Basilicæ Inquisitionis, Cancellariæ Apostolicæ, & Palatii Campi Floræ, ut moris est, per me Hieronymum Mascellam, ejusdem Sanctiss. D. N. Papæ, & Sanctissimæ Inquisitionis Cancellarium.

Præterea, ut rogaveram, per lectis, quid censes Willemo assensurum nomen utraque Approbatio placere? In specie tercia accedet. Nam intelligo librum tuum, uti cum prologis Theologorum Moraliū, jam pridem s. sedis præfatus esse. Nullus dubito, quin Tuus in Catalogum librorum prohibitorum referendus sit: fortè etiam alter, quod nomen auctoris, nec non sine Approbatione Superiorum, præterea, si quid præterea in eo damnetur, satis scio fore, ut illius libri, cæterique verè Catholici, eū, quā par est, amissionem, statim annuunt. At si nihil prorsus in eo singulari, & innotat, sed prohibetur generatim: nemo sapiens, uti constat, nomine prohibendum fuisse, quod contra Concilio Tridentino præscriptas editus sit. Sed jam quædam, ut designato operi manum admoveam.

quàm Jesuitarum criminationes; quem scilicet multorum criminum reum esse constat. Quod Theologiam Moralem vindicandam suscipias (evitendam ac destruendam dicere debueras) tibi tuique; similibus probè consulis; eùm illa tuos tuorumque mores non ferat: Hostem aggredieris, quam Judicem habere times: Theologis Moralibus, quos Casuistas vocas, morum corruptelam, per nefandam calumniam prudens assingis; ut vel inde eorum auctoritatem elevas (eò enim spectas) qui damnata Jansenii dogmata, scelerata Aurelii placita, proscripserunt Baji pronuntiata, confixaque Arnaldi commenta, in doctrina morum & fidei, censuris suis notarunt. Editionis etiam locus mendo non caret; Colonia, inquis, apud Nicolaum Schouten. Scribe Colonia Batavorum, scilicet Amsterodami. Patriarchæ vestri Jansenii patrum solum vobis placet. Titulum igitur sic emendatum lege.

Ludovici Montaltii insignis sycophantæ, & primarii Portus regalis scribæ famosæ Litteræ ad Provincialem, pro causa Jansenii exarata, & à Wilhelmo Wendrockio, ejusdem furfuris homine, Jansenianæ Pseudologia Baccalureo, latinitate donata, & virulenta notarum eluvie fœdata, in quibus Jesuitis atroces calumnie affinguntur, Jansenii errores propugnantur, Apostolicæ Constitutiones eliduntur, Catholica dogmata destruntur, & adstruntur hæretica, Amsterodami apud heterodoxos fœderatos.

PRÆLOQUIUM

LIBRI.

Lectorem Catholicum statim initio compellat: *edic, sedes, acatholicum.* Hic tuum, non præli errorem agnosco: Loquela tua te prodat: nec enim Catholicos hic modus agendi decet, quorum (ut ais) *utilitati, dicam abò, offensionem, quam scandalum vocant, famosas illas, seu fumosas (nempe sinistrum fulmen fumum obduxit) litteras dicasti: quorum attricum nitorem, pretium, eloquentiam nominis & fama celebritatem, splendorem, ornatum, lepores, temperamentum, tam impensè, ac putidè verbis exaggeras, ut conductus laudator esse videaris.* Hac in parte, sapientes viri, ut mitissimè loquar, tuam prudentiam & modestiam desiderant. Haud aliter mutuo mulcabunt; ignosce, tecum ago familiaris. Et verò mirum plerisque accidit, quòd religioni minimè duxeris, libellos famosos tam multis scitantes erroribus, Pontificio Decreto damnatos, ex fumanti busto * per fraudem eductos, in aspectum lucemque hominum reducere, & effusus laudibus cumulare. Crede mihi, dum in cælum Montaltium efferre visus es, infano illum præconiorum ponderi penitus imparem obruisti.

Quod verò ad illos spectat, qui Montaltii nugæ egregiè refutarunt, & ab eo affictas diluerunt calumnias: misellos ita deprimis, ut alter, saltem te iudice, *ingratus, velut anser inter olores, naniq; intercinat; immanis alter & truculentus, spumanti ore, turpe classicum intonet:* sed hic infans nobilissimis Patrochis, ad quos ex officio spectat, in furorem à dæmone actos, solitis exorcismis curate; ille verò ignavus Thersites famoso Jansenianarum partium Achilli meritis pœnas dedit, & vilis victrice manu hostia cecidit. Hæc in utrumque paulò intemperantiùs Jansen-

nianos tuos illi haud leviter pupugerant: probè convitius doloris sensum demulcere, ac lenire conatus es. Subitatis hominibus aliquid condonandum, quantum vis fremas & ringas, hic Anser Romano Capitolio cecinit, & clangore suo Vaticani Jovis fulmina elicit, quibus larvatioloris caput percussum mirò conflagravit. Ignavum tamen, tardum, segnet, hebetem vocas. At bilem Montaltio & stomadum movit; ad propriam defensionem iniquum aggressum adegit: à ludicris ad seria, à jocis, ad minas, narumque faces, & irarum rædas, segnis ille exprodit homuncio, Achillem, Herculem vestrum traxit. Quid rei sit, ingenue dicam: vinci puduit & cedere causâ: probra & maledicta inultu Montaltianæ, turpi cicatrici turpius emplastrum obducit. Si opus esset, faciliè reponerem, nec sine fœnore; neque id singularis est industria. Quid enim facilius, quam jactare probra? at effusa profusaque illa convitia num te feriunt: & inulta cauterio Apostolico non aspersis elogiis, quibus paulò liberaliùs indulgentiam nunquam elucet.

Quod alterum attinet, ad Ecclesiæ tribunal emissis. Cujus porrò Ecclesiæ? an Romanæ? minime gentium. Nec enim vindicem habere speras, quam justum Judicem hæcænus sensisti: nempe illa Jansenii, Sancygiani, Arnaldi, Montaltii errores confutantes, sed conventiculum illud octo Parochorum subceptorum (cui haud dubiè divinus Spiritus non præfuit) utinam humanus saltem præfuisse! Ecclesiæ locustæ. Hinc sub præloqui finem, nonnulla te, à Parochorum scriptis excerpta, in tua Commentaria derivasti, ingenue mones. Ceterum, inquis, specie de Jesuitis *vocula* contra Montaltium illico *suppressa* & *suffocata* fuerunt, criminationes fetida, dilute calumnie. Hic reverà thraçonem agis. Sed factis, non dictis standum est. Pelagii crimen vobis impositum, quòd scilicet hæreticorum loca & argumenta contra Jesuitas adhiberetur, repulsum est, inquis, in notis epistolæ quintæ præambulis. Huc vole te, Wilhelme. Numini enim dubium est, quin Jansenius vester libet hæreticorum compilarit, eamque rerum & locorum sylvam corraferit, qua deinde infans Volumine confectus toti Orbis Christiano fecit. Accedit, quòd libellus famosus, quem Theologiam Moralem Jesuitarum, nescio quis de grege inscriptis, ex centonibus Montanæ compactus fuerit vulgato scripto, adductis, collatisque locis, demonstratum est.

Quod demùm ad abigendam afficta, ut ais, *heresi formidinem, & inane, ut vocas, tericulum, 17. & 18. Epistolæ accessis;* imprudentissimè facis, mi homo: cum ex iis potissimum litteris, Montaltii errores excerpti fuerint, & impius adversus Sedem Apostolicam fuerit detectus. Falleris etiam Wilhelme, falleris, cum immerè asseris 18 Epistolam ab adversariis improbatam non fuisse. Immo illa præ cæteris improbatæ, & à sanctam Sedem delata, cum Rom. Pontificis auctoritatem, pro definiendis controversiis, in doctrinæ, rum & fidei, ex professo, ut ajunt, impugnaret; quæ semel eversâ, tota res Catholica statim corrumpitur: cæteris autem illud emenda, quòd Jansenianæ relictæ *scitiam* vocas, ne Pontificæ Bullæ chæretæ petant: item quòd dicis, Montaltium has Romanas Epistolæ ad se transmissas, emendasse & approbasse, quam vis longè peiores sint Gallicis, quæ à Romano Pontifice damnatæ fuerunt. Montaltio malè consilis, quem testatis hæreticorum more approbare, quod Roma damnat. Sed de præloquio satis ad eam quæ proximè sequitur, admonitionem, gradum facio.

* Aquis Sextis, Parlamenti decreto, Montaltii litteræ, in arca publica tortoris manu, ulticibus flammis traditæ fuerunt. Anno 1657. die 9 Februarii.